

Nr 114.

Av herr **Molin** i Dombäcksmark, *angående villkoren för åtnjutande av statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget och allmänna avdikningsanslaget.*

Bland villkoren för åtnjutande av statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget och allmänna avdikningsanslaget återfinnas åtskilliga, som måste betecknas såsom mindre lämpliga. Dessa villkor äro, att anslagsbeloppen äro beroende av utav intressenterna mer eller mindre godtyckligt förda räkenskaper, att anslag ej beviljas till avdikning av redan odlad jord och att (enligt den praxis, vederbörande utan egentligt stöd av författningarna i ämnet tillämpat) anslag ej erhålles till båda exemplaren kartor och handlingar utan endast till ena exemplaret.

Villkoret att anslagsbeloppet är beroende på räkenskaper och redovisning, som intressenterna äro skyldiga att laborera med, är från många synpunkter olämpligt. Vederbörande intressenter inbjudas därigenom rent av till att ordna till räkenskaperna så, att dikningskostnaderna alltid bliva högre än de i kostnadsförslaget beräknade, för att trygga det i utsikt sätta statsbidraget. Det torde så vitt jag har mig bekant aldrig hittills hava inträffat, att någon dikningsintressent gått miste om någon andel i det i utsikt sätta anslagsbeloppet. Synnerligen svårt är också, särdeles för de dikningsintressenter, som själva utföra dikningsarbetet, att hålla räkning på de timmar och dagsverken han använt, att värdera sitt eget arbete och att därpå grunda sanningsenliga och verklighetstrogna räkenskaper. Det är särskilt med hänsyn till dessa, som på grund av nyss anförda förhållande tvingas att konstruera ihop räkenskaper, som villkoret i fråga borde borttagas.

För staten bringar också villkoret avsevärda kostnader, då alla de mer eller mindre exakta redovisningarna naturligtvis måste granskas av vederbörande ämbetsmän, innan sista delen av anslaget kan tillstyrkas till utbetalning.

Då, så vitt jag vet, det hittills icke hänt, att staten tjänat ett öre på detta villkor, vilket dessutom otvivelaktigt på många intressenter verkat demoraliserande genom att inbjuda till allsköns fusk vid redovisningarna, då, med vad tiden lider, vederbörande ämbetsmän, som uppgöra och granska planer och kostnadsförslag, väl måste anses besitta förmåga att uppskatta någorlunda rimligt, vad ett dike kan kosta, då vidare erfarenheten i de allra flesta fall visat, att kostnadsförslagen hellre visa tendens att vara för låga än för höga, och då slutligen den föreskrivna redovisningsskyldigheten åsamkar statens ämbetsmän och myndigheter en myckenhet onödigt och tidspillande arbete, borde fixa anslag beviljas och redovisningsskyldigheten alldeles bortfalla.

Vad angår villkoret att statsbidrag ej må beviljas till avdikning av redan odlad jord, torde detsamma i hög grad tarva modifiering. Om till exempel i ett företag finnes en myrodling, så göres avdrag i anslaget till så många procent, som den odlade jorden utgör i förhållande till den icke odlade. Ett företag med exempelvis 80 hektar oodlad och 20 hektar odlad, då kostnaden beräknats till 5,000 kronor, skulle hava understötts (av norrländska avdikningsanslaget) med 2,500 kronor om all jord vore oodlad. Men med 20 procent odlad mark minskas anslaget med lika många procent eller 20 procent av 2,500 kronor, d. v. s. 500 kronor. Sökandena få alltså allenast 2,000 kronor i anslag. Den, som kanske i förväg börjat så smått odla sin del i myren, *straffas* med avdrag av staten, under det hans kanske latare granne, som inte gjort ett dugg vid sin myr, *premieras* för sin lättja. Sådant är helt enkelt upprörande. I anledning härav tillåter jag mig föreslå, att all mark likställes, så att avdrag ej må ske på grund av att en del av marken odlats. För att undvika att avdikningsanslagen börja att användas till avdikning av uteslutande odlad jord, kunde stipuleras, att de företag, som avse utdikning för uppodling av till åker eller äng lämplig jord eller minskning av frostländighet för närliggande bygd, skola äga företräde framför de företag, som helt eller delvis avse dikning av redan odlad jord. En gräns måste givetvis även upprättas för att hindra att anslaget i något avseende skall få användas till så-

dana ändamål, som uteslutande avse vidmakthållande av hävd å åkerjord. I dessa fall måste vederbörande, som upprätta och granska planerade kostnadsförslag, äga rätt att avgöra, huruvida dikningen är av den beskaffenhet och vikt för det allmänna, att anslag borde givas.

Bestämmelsen om bidrag även till kartor och handlingar tillkom första gången 1906 (Svensk författningssamling nr 58 år 1906) vidkommande norrländska avdikningsanslaget.

Efter några år börjades i — som jag tror lantbruksstyrelsen — en praxis tillämpas, att statsbidrag förordades allenast till 1:a exemplaret av kartor och handlingar men ej till 2:a exemplaret. Detta torde vara ett utslag av rena godtycket, då det naturligtvis varit riksdagens mening att intressenterna skulle få statsbidrag till båda exemplaren av förrättningsakterna och det ingenstädes kan framletas någon stadgad begränsning i detta avseende.

Tillika med hemställan, att statens samtliga lantbruksingenjörer samt kungl. lantbruksstyrelsen måtte bliva i tillfälle att avge yttrande rörande denna motion, yrkas,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att i avseende å villkoren för åtnjutande av statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget och allmänna avdikningsanslaget bland annat bör gälla

1) att fixa anslag beviljas och att redovisningsskyldigheten bortfaller;

2) att all mark likställs, så att avdrag ej må ske på grund av att en del av marken odlats; och

3) att anslag erhålles till båda exemplaren kartor och handlingar.

Stockholm den 26 januari 1916.

Emil Molin,
Dombäcksmark.

